

Synthese oogst wijkradenconferentie:

## **GEEL: Zeggenschap**

### **Vroegtijdige en serieuze betrokkenheid**

- **Op tijd luisteren:** Gemeente en ambtenaren moeten eerder met wijkraden in gesprek gaan, niet pas als een plan (bijna) af is.
- **Niet vrijblijvend:** Adviesrecht mét verplichte uitleg wanneer de gemeente hiervan afwijkt, zodat wijkraden serieus worden genomen.
- **Vroeg meedoen aan besluitvorming:** Deelname vanaf de ideevormingsfase en tussentijdse toetsing door de wijkraad.

### **Duidelijke mandaten en bevoegdheden**

- **Budgetrecht:** Een (klein) vrij besteedbaar budget of samengevoegde budgetten voor snelle ingrepen en meer autonomie.
- **Verplichte terugkoppeling:** Gemeente geeft tijdig uitleg en motiveert wanneer ze (af)wijkt van een advies; er zijn duidelijke afspraken over termijnen en escalatie.
- **Escalatiemogelijkheid:** Bij genegeerde adviezen of uitblijvende reactie kan de wijkraad opschalen naar bijvoorbeeld de gemeenteraad.

### **Onderwerpen en niveaus van invloed**

- **Welzijn, sociale veiligheid en buitenruimte:** Kernthema's waarop de wijkraden zeggenschap willen hebben.
- **Lokaal maatwerk:** Mogelijkheid om af te wijken van stedelijk beleid als de wijkcontext dat vereist.
- **Stedelijke opgaven:** Wijkraden willen formeel mee kunnen praten over stedelijke projecten in hun wijk (bijv. NPRZ), eventueel in samenwerking met andere wijkraden.

### **Samenwerking met gemeente en gemeenteraad**

- **Structurele overlegmomenten:** Wijkraden aan tafel bij raadscommissies, technische sessies en aanbestedingen van bijvoorbeeld welzijnswerk.
- **Formeel vastleggen:** Afspraken over tijdige terugkoppeling, protocollen voor consultatie en participatieverordening.
- **Vertrouwen en stabiliteit:** Gemeente investeert in een duurzame, respectvolle relatie met de wijkraden; geen ad-hoc “vinkjes” aan het eind van een traject.

### **Concrete verbetervoorstellen Zeggenschap**

1. **Vergoeding verhogen** om overdag of flexibel te kunnen deelnemen (presentie- of onkostenvergoeding).
  2. **Rol en positie van de wijkraad vastleggen** in (participatie)verordening: betrekken bij het ontwikkelen, uitvoeren, monitoren en evalueren van beleid.
  3. **Ruimte voor lokaal maatwerk** bij de uitvoering van beleid; niet één stedelijke mal, maar differentiatie per wijk.
  4. **Budgetrecht op lokaal niveau**: alle bewonersbudgetten samenvoegen en toekennen aan de wijkraad, voor snellere besluitvorming.
  5. **Invloed op stedelijke opgaven** binnen de wijk: meedoen aan besluitvorming over grote projecten die impact hebben op de wijk.
- 

## **BLAUW: Ondersteuning & Samenwerking**

### **Wijkmanager, wijkraadcoördinator en ambtenaren**

- **Sterk wijkteam**: Een wijkmanager of ‘wijkmarinier’ met voldoende mandaat, budget en doorzettingsmacht.
- **Wijkraadcoördinator**: Idealiter één per wijkraad, met duidelijke taakomschrijving (inhoudelijke ondersteuning, notuleren, doorverwijzen, enz.).
- **Langdurige binding**: Ambtenaren uit de clusters werken meerdere jaren in dezelfde wijk, zodat zij de situatie en mensen goed kennen.

### **Informatievoorziening en communicatie**

- **Proactieve, tijdige informatie**: Geen verrassingen via de krant; wijkraad vroeg op de hoogte stellen van plannen en ontwikkelingen.
- **Transparantie**: Duidelijke terugkoppeling en inzicht in de voortgang van adviezen en besluiten.
- **Gemeenschappelijke (digitale) platformen**: Een participatie-app of wijkplatform, waar bewoners, wijkraad, gemeente en gemeenteraad informatie en agendapunten delen.

### **Samenwerking in de praktijk**

- **Regelmatig overleg**: Maandelijkse of kwartaalbijeenkomsten met ambtenaren, andere wijkraden (wijkoverstijgend) en de gemeenteraad (indien relevant).
- **Formele en informele contacten**: Netwerk- en themasessies om vertrouwen en wederzijds begrip op te bouwen.

- **Korte lijnen naar de gemeenteraad:** De griffie nodigt wijkraden actief uit bij relevante raadscommissies of vergaderingen.

### Ondersteuning en expertise

- **Budget voor externe inhuur:** Deskundigen kunnen worden ingeschakeld voor bijvoorbeeld schouwen of advisering bij complexe dossiers.
- **Training en scholing:** Communicatievaardigheden, conflictmanagement, dossierkennis, enz.
- **Best practices delen:** Tussen wijkraden onderling, maar ook vanuit de gemeente (bijv. via de wijkraadcoördinatoren).

### Concrete verbetervoorstellen Ondersteuning & Samenwerking

1. **Eén wijkraadcoördinator per wijkraad**, met een herijkte functie: inhoudelijk en organisatorisch helpen, inclusief notuleer- en doorzettingsmacht.
2. **Stevig wijkteam** o.l.v. een ‘wijkmarinier’ die onafhankelijk genoeg is om knopen door te hakken.
3. **Externe partijen kunnen inhuren** (met budget) na bijvoorbeeld een schouw of bij ingewikkelde beslissingen.
4. **Regelmatige overlegvormen:** Bijvoorbeeld 6x per jaar met het wijk-MT, en frequentere momenten met de gemeenteraad/clusters op avonduren.
5. **Participatie-app** ontwikkelen ter ondersteuning van de samenwerking tussen bewoners, wijkraad en gemeenteraad.

---

## ROZE: Vertegenwoordiging & Wijknetwerken

### Inbedding in de wijk

- **Zichtbaarheid en aanwezigheid:** Een eigen (fysieke) plek, vaste inloopspreekuren en actief de wijk in (bijv. deur-tot-deur).
- **Effectieve communicatie naar bewoners:** Meertalige info, streaming van vergaderingen, wijkkrant, socials, QR-codes, enz.
- **Bekendheid en participatie:** Campagnes rond verkiezingen (en eventueel tussentijdse) en uitnodigingen bij wijkactiviteiten.

### Netwerk en samenwerking

- **Wijknetwerken onderhouden:** Contact met welzijn, ondernemers, (buurt)preventie, jongeren, enz.

- **Inwerkprogramma:** Voor nieuwe en tussentijdse leden, met een overzicht van wie er actief is in de wijk en welke thema's spelen.
- **Themabijeenkomsten:** Met eten, buurtfeesten en andere laagdrempelige manieren om bewoners te betrekken en te leren kennen.

### **Rol in vertegenwoordiging**

- **Wijk aan zet:** De wijkraad representeert bewoners, is geen “doorgeefluik” van stedelijk beleid.
- **Diversiteit:** Meer jongeren en diverse achtergronden betrekken in de wijkraad.
- **Open en eerlijk:** Verminder het gebruik van ‘beleidstaal’ en geef bewoners een nuchter, begrijpelijk verhaal.

### **Ondersteuning van de vertegenwoordiging**

- **Budget voor communicatie:** Bijvoorbeeld voor flyers, wijkkrant, lokale events.
- **Inzicht in bestaande netwerken:** Overzicht van alle organisaties, initiatieven en partners in de wijk.
- **Lokale successen vieren:** Gemeenschappelijke presentatie van behaalde resultaten om trots en continuïteit te stimuleren.

### **Concrete verbetervoorstellen (Roze)**

1. **Alle bewonersbudgetten samenvoegen** tot één budget, waar de wijkraad een grote stem in heeft (bijv. bewonersinitiatieven, fondsen, etc.).
2. **Heldere digitale en transparante structuur** voor ongevraagde adviezen (monitoring, argumentatie, escalatie naar gemeenteraad, zichtbaar voor iedereen).
3. **Interactief digitaal wijkplatform:** Agenda, nieuws, informatie van gemeente, wijkraad en gemeenteraad (o.a. om adviezen te delen).
4. **Inwerkprogramma en ondersteuning:** Gestructureerd traject voor nieuwe wijkraadsleden, tussentijdse instroom en gerichte trainingen (communicatie, integriteit, enz.).
5. **Verbinding en zichtbaarheid:** Spreekuren, fysiek aanwezige wijkraad, toegankelijk voor alle bewoners (o.a. via informele wijkbijeenkomsten).

---

## **ORANJE: Werkwijzen**

### **Budgettering**

- **Snel inzetbaar budget:** Voor kleine ingrepen in de buitenruimte (speeltuintjes, prullenbakken, etc.).
- **Samenvoegen lokale budgetten:** Alle (wijk)fondsen bundelen en de wijkraad (in overleg met bewoners) laten beslissen.
- **Formeel vastleggen:** Leg budgetrecht en bestedingsregels vast in de verordening en in de begroting.

### Instrumenten en processen

- **Jaaractieplan (JAP):** Kies scherper de prioriteiten, met structurele terugkoppeling over de voortgang; geen simpele ja/nee-reacties maar dialoog. Mogelijkheid tot bijstelling per jaar in plaats van elk jaar nieuw JAP
- **Ongevraagde adviezen:** Volgsysteem voor status en besluitvorming, met heldere termijnen (bijv. 6 weken) en escalatiestappen.
- **Digitale ondersteuning:** Participatie-app of platform naast of ter vervanging van “MeldR”/“Mijn Rotterdam”.

### Wijkwethouder of wijkmarinier

- **Daadkracht & mandaat:** Een wijkwethouder (of wijkmarinier) moet écht zaken kunnen afspreken, budget kunnen vrijmaken en afspraken kunnen afdwingen.
- **Regelmatige aanwezigheid:** Niet alleen voor de Bühne; structureel contact met de wijkraad (bijv. elk kwartaal).
- **Escalatierol:** Kan knelpunten of afwijzingen op wijkniveau oplossen of bijsturen.

### Cultuurverandering

- **Gemeente luistert écht:** Wijkgericht werken en vroeg betrekken van bewoners en wijkraad.
- **Transparantie bij afwijzing:** Altijd overleg en motivering voorafgaand aan een “nee”.
- **Maatwerk per wijk:** Niet iedere wijk is hetzelfde; participatie en planning moeten hierop inspelen.

### Concrete verbetervoorstellen (Oranje)

1. **Vrij budget (handgeld)** voor de wijkraad om kapotte of urgente zaken direct op te lossen.
2. **Bundeling van alle wijkbudgetten** en formele inbedding daarvan, zodat de wijkraad hiermee aan de slag kan.

3. **Strakke termijn voor reactie** op (on)gevraagde adviezen (bijv. 6 weken), plus een volgsysteem voor de voortgang.
  4. **Escalatie-instrument:** Als de gemeente niet of laattijdig reageert, moet de wijkraad naar de gemeenteraad of wijkwethouder kunnen stappen.
  5. **Formalisering ‘wijkwethouder/wijkmarinier’:** Duidelijke afspraken over aanwezigheid, mandaat en verantwoording in de verordening.
- 

## KERNBOODSCHAP

1. **Zeggenschap (geel):** Wijkraden willen serieus en vroeg worden betrokken, met duidelijk mandaat, budget en escalatiemogelijkheden.
2. **Ondersteuning & Samenwerking (blauw):** Een sterk ambtelijk en bestuurlijk netwerk in de wijk (met wijkmanager/coördinator) en voldoende middelen om samenwerking te faciliteren.
3. **Vertegenwoordiging & Wijknetwerken (roze):** De wijkraad moet de bewoners actief kunnen bereiken en vertegenwoordigen, met goed zicht op alle lokale partners.
4. **Werkwijzen (oranje):** Heldere, transparante procedures voor advies, jaaractieplannen en budget; met een wijkwethouder die daadwerkelijk mandaat heeft.

## Mentimeter-resultaten

### Zeggenschap

| Voorstel                                                              | Toelichting                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Budgetrecht op lokaal niveau</b>                                   | Uit de conferentie kwam naar voren dat een eigen wijkbudget essentieel is om kleine en grote zaken snel op te pakken, zonder voortdurend toestemming van “bovenaf” te hoeven vragen. |
| <b>Rol en positie wijkraden vastleggen in participatieverordening</b> | Veel wijkraadsleden willen dat hun (wettelijke) positie stevig verankerd wordt, zodat men daadwerkelijk invloed kan uitoefenen en niet alleen advies geeft.                          |
| <b>Vergoeding verhogen (overdag vergaderen, presentievergoeding)</b>  | Gebaseerd op de wens voor meer toegankelijkheid: wie in loondienst is of beperkte middelen heeft, kan niet altijd op onregelmatige tijden vergaderen.                                |
| <b>Geef wijkraad invloed op stedelijke opgaven in hun wijk</b>        | Uit de conferentie bleek een grote behoefte om ook bij grote, stedelijke projecten in de wijk gehoord te worden (zoals NPRZ), i.p.v. alleen over lokale zaken te gaan.               |
| <b>Ruimte voor lokaal maatwerk bij opstellen/uitvoeren van beleid</b> | Niet elke wijk is hetzelfde; wijkraden willen af kunnen wijken van een “one size fits all”-beleid als dat nodig is.                                                                  |

### Werkwijzen

| Voorstel                                                                  | Toelichting                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Als er ‘nee’ wordt gezegd op een advies → door naar gemeenteraad</b>   | Tijdens de conferentie is geregeld geklaagd over adviezen die ‘verdwijnen’. Dit voorstel biedt een escalatiemogelijkheid: bij een afwijzing kan de wijkraad de raad direct benaderen. |
| <b>Participatieapp (korte lijntjes bewoner – wijkraad – gemeenteraad)</b> | Een digitaal platform kan zorgen voor meer transparantie en eenvoud in contact leggen en informatie delen.                                                                            |
| <b>Wijkgebonden budget met reparatiebudget en prioriteitenrecht</b>       | Vergelijkbaar met het ‘budgetrecht’ elders: vooral gericht op snel kleine dingen repareren (kapotte prullenbakken, stoepen).                                                          |

|                                                                                     |                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Betere wijkcommunicatie (streamen, maatwerk, fysieke communicatie)</b>           | Men wil de wijkraadvergaderingen live kunnen volgen, laagdrempelig info delen (bijv. via lichtkrant, posters in de wijk).                                  |
| <b>Duidelijke rol voor wijkwethouder, meer mandaat en aparte functie</b>            | De wijkwethouder moet niet slechts een “symbolische” rol hebben, maar echt beslissingsbevoegdheid kunnen inzetten voor wijkkwesties.                       |
| <b>Wijkwethouderschap bindend maken (formaliseren in verordening)</b>               | In lijn met het vorige punt: zélf in de verordening vastleggen, zodat de functie echt kracht krijgt.                                                       |
| <b>Geld en urenbudget per wijk, gekoppeld aan het Jaaractieplan (JAP)</b>           | Hiermee kunnen wijkraden zelf (binnen de kaders) prioriteiten kiezen en daar menskracht en middelen op inzetten, vooral gericht op uitvoering van het JAP. |
| <b>Betere adviezen door volgsysteem, dialoog en escalatie</b>                       | Past bij de wens voor transparantie en monitoring: waar blijft een advies en wie gaat erover?                                                              |
| <b>Beter JAP door voortgang in zicht, dialoog, afrekenbaarheid, langere termijn</b> | Sommige wijkraden ervaren dat het JAP nu te globaal is. Met scherpe doelen, terugkoppeling en afrekenbare afspraken kan het plan meer impact krijgen.      |

## Namens de wijk

| <b>Voorstel</b>                                                            | <b>Toelichting</b>                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mijn.Rotterdam afschaffen en communicatiebudget aan wijkraad geven</b>  | Veel wijkraden ervaren “Mijn.Rotterdam” als ontoegankelijk of weinig interactief. Het voorstel is om dat budget direct aan de wijk te geven voor gerichtere en effectievere communicatie. |
| <b>Inwerkprogramma en ondersteuning voor wijkraadsleden + zij-instroom</b> | Uit de conferentie bleek een duidelijke behoefte aan een uniform en uitgebreid inwerktraject. Zo kunnen ook tussentijds instromende leden sneller ingewerkt raken.                        |
| <b>De wijkraad gaat over alles in de wijk, als uitgangspunt</b>            | Verschillende wijkraadsleden gaven aan dat wijkraden formeel alleen op bepaalde thema’s                                                                                                   |



|                                                                             |                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             | invloed hebben, terwijl ze feitelijk aanspreekpunt zijn voor álle zaken in de wijk.                                                                                    |
| <b>Transparant systeem voor adviezen → volgsysteem</b>                      | Herhaling van de wens om een gemeentebreed (digitaal) systeem te hebben dat ieder advies en de opvolging inzichtelijk maakt, zodat niets “verdwijnt in de la”.         |
| <b>Samenvoegen van alle beschikbare budgetten tot één grote subsidiepot</b> | In de conferentie kwam vaak naar voren dat er veel losse potjes en fondsen zijn. Met één subsidiepot is het overzichtelijker en kan de wijk zelf prioriteiten stellen. |

### Ondersteuning & Samenwerking

| <b>Voorstel</b>                                                                               | <b>Toelichting</b>                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Beter ambtelijke ondersteuning: 1 wijkraad per coördinator / een wijkmarinier</b>          | Uit de gesprekken bleek: een “vaste” en stevige ambtelijke ondersteuning is cruciaal. Zo blijft kennis behouden en kunnen dingen sneller worden geregeld.          |
| <b>Een sterkere positie voor wijkraden bij ambtenaren-overleg</b>                             | Wijkraden willen actief deel kunnen nemen aan besprekingen met (cluster)ambtenaren, zodat men inhoudelijk kan meedenken en niet pas achteraf moet reageren.        |
| <b>Transparante informatievoorziening &amp; tijdige betrokkenheid van de wijkraad</b>         | Maatwerk voor de wijk betekent ook vroegtijdig informeren, niet na een besluit. Wijkraden klagen nu dat ze laat of onvolledig worden ingelicht.                    |
| <b>Bevoegdheid en budget om externe partijen in te huren</b>                                  | Soms heeft een wijkraad aanvullende expertise nodig (bijv. een verkeersdeskundige). Een ‘inhuurpotje’ kan daarbij helpen.                                          |
| <b>App om participatie te verbeteren (betere samenwerking gemeente + bewoners + wijkraad)</b> | Vergelijkbaar met de participatieapp onder Werkwijzen: voor sommige respondenten is digitale ondersteuning een grote pré, vooral voor laagdrempelige communicatie. |

|                                                                              |                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Prikkel in terugkoppeling van adviezen (er moeten consequenties zijn)</b> | Dit voorstel wil dat gemeentelijke afdelingen verplicht worden tot een consequente reactie binnen een vastgestelde termijn; geen (of te late) reactie zou moeten leiden tot gevolgen/escalatie. |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Word Cloud (Question 6) – “Wat mis je nog?”

Uit de Word Cloud kwam een verzameling van woorden die deels overlappen met wat we al zagen in de voorstellen, aangevuld met meer ‘soft’ elementen. Veelgenoemde thema’s waren:

- **Passie, zelfreflectie, liefde, waardering:** Een nadruk op respect en een positieve houding binnen de wijk(raad).
- **Wijkraad minder formeel:** De wens om de sfeer en werkwijze binnen de wijkraad toegankelijker en informeler te maken.
- **Meer aandacht, meer jongeren, meer diversiteit:** Bewoners willen dat de wijkraad ook andere doelgroepen (jongeren, bewoners met andere culturele achtergronden) actief betreft.
- **Respect, open communicatie, serieus genomen worden:** Herhaling van de behoefte aan een oprechte dialoog en erkenning van de inbreng.
- **Verkiezingen / stemlijsten:** Aandacht voor (tussentijdse) verkiezingen of andere manieren om nieuwe wijkraadsleden te betrekken.
- **Tijd en ondersteuning: Wijkraadsleden vragen om voldoende (ambtelijke) hulp, middelen en realistische tijdbudgetten.**

**Rode draad:** Men mist vooral openheid, waardering en inclusiviteit in de samenwerking en communicatie, plus de wens om de wijkraad minder formeel te maken en beter te ondersteunen.